

İLKÖĞRETİM 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Dr. Yasin ÖZKARA

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi,
İlköğretim A.B.D Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı.

Özet: Bu araştırmada, ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin yazma becerilerini geliştirmeye yönelik uygulanan 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinde bulunan her bir özelliğin öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesinde etkili olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmanın çalışma evrenini, Ankara ili Keçiören ilçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Hacı Mustafa Tarman İlköğretim Okulu 5. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu okulun 5. sınıfında öğrenim gören öğrencilerin bir şubesi de örneklem olarak belirlenmiştir. Örneklem alınan öğrencilerin fikirler, organizasyon, üslup, kelime seçimi, cümle akıcılığı, imla ve sunum özellikleri ile ilgili olarak öntesten aldıkları puanlar ile ilgili özelliklere yönelik eğitim aldıktan sonraki puanları arasında manidar bir fark tespit edilmiş ve 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede etkili bir model olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: 6+1 Analitik Yazma Modeli, Yazma Becerileri.

A RESEARCH ON IMPROVING 5TH CLASS PRIMARY STUDENTS' WRITING SKILLS

Abstract: In this research, it was examined whether each trait presented in 6+1 Analytic Writing and Evaluation Model applied to improve the writing skills of the primary 5.th class students is effective in improving the writing skills or not. The universe of this study was comprised of 5th grade students from Hacı Mustafa Tarman Primary School bound to Ministry of National Education, Keçiören, Ankara. One of the groups in this school was determined as sample. A significant difference was found between pre-test scores and post-test scores after they took the education on 6+1 traits such as Ideas, organization, voice, word choice, sentence fluency, conventions and presentation. It was seen that 6+1 Analytic Writing and Evaluation Model is an effective model on the improvement of the students' writing skills.

Key Words: 6+1 Analytic Writing Model, Writing Skills

Giriş

İnsan dil becerilerinin bazılarını okula başlayınca kadar aile ve çevresinde belirli ölçüde kazanabilir. Bazı kişiler okula gitmediği halde aile ve çevresinden kazandığı bu becerileri geliştirebilir. Fakat yazma becerisinin geliştirilmesi daha çok örgün eğitimin işidir. İnsanlar için vazgeçilmez bir iletişim aracı olan yazma Akyol'a (2005: 47) göre, duygu ve düşüncelerimizi ifade edebilmek için gerekli sembol ve işaretleri motorsal olarak üretebilmektir.

Ana dili öğretim etkinliklerinin birisi de yazılı anlatım becerisinin öğretilmesidir. Bu etkinlik yazmakla öğrenilir ve geliştirilir (Özdemir, 1987; Göker, 1997; Demirel, 1999). Metzger'e (2004) göre, öğrencilerin sahip oldukları yazılı iletişim

becerileri hem okul içinde hem de okul dışındaki başarılarını olumlu yönde etkilemektedir.

İlköğretim Türkçe Dersi Programında (2005:22) yazma becerisi şöyle açıklanmıştır; “Yazma, beyinde yapılandırılmış bilgilerin yazıya dökülmesi işlemidir. Bunun için öğrencilerin dinledikleri okuduklarını iyi anlamaları ve beyinde yapılandırmaları gerekmektedir. Yazma duyguların, düşüncelerin, isteklerin, tasarıların yazılı olarak ifade edilmesidir. Türkçe öğretiminin önemli bir alanını oluşturan yazma, bilginin yanında becerileri de gerektirmektedir. Bu beceriler ise uygulama ile kazanılır. Yazma becerisi özellikle okuma becerisi ile doğrudan ilişkilidir. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeleri sürekli okumalarına, yazmalarına, yazdıklarını incelemelerine, tartışmalarına ve beğendikleri anlatımları bularak kullanmalarına bağlıdır.”

Yazma doğuştan gelen bir beceri değildir, alıştırma yaparak geliştirilen bir beceridir. Yazma, biraz olsun ilhama dayalı olmasına rağmen güzel fikirlerin doğru zamanda gelmesi ve bunun uygulanmasının bir sonucudur ve bu beceri çalışmayla gelişir (White, 1987: 10). Yazılı anlatım becerisinin geliştirilmesi diğer becerilerden (dinleme, konuşma, okuma) farklı ve zor olmakla birlikte, bu becerinin geliştirilmesi diğer becerilerin de gelişimine bağlıdır.

Yazma öğretimi, çocuğun yaratıcı yönünü ortaya çıkarma ve kendi üslubunu oluşturma süreci olarak görülmektedir. Yazmaya başlanan ilk zamanlarda; ne anlatılmak istendiği tam olarak bilmeden yazılır. Zamanla bu durum değişir ve gelişir. Bu nedenle yazma, gelişimi devam eden bir organizma olarak düşünülebilir. Bu gelişmenin sonunda, ne demek istenildiği ve bunun hangi kelimelerle ifade edileceği öğrenilir (Elbow, 1973; akt., Czerniewska, 1992:89).

En küçük bir yazma aktivitesi bile bazı beceriler gerektirdiğinden yazmaya yeni başlayanların öğrenmesi gereken birçok önemli nokta vardır. Fakat tüm bunlar bir anda öğrenilemeyeceği için önceliklerimizi belirlemek gerekmektedir. Yazmaya yeni başlayanlar için önemli olan, güzel yazıyı fark etme ve takdir etme, yazma sürecini anlama, yazıya nasıl başlanacağını öğrenme ve yazıyı planlamayı öğrenme olmasıdır (Hairston, 1986: 4).

Türkiye’de lise ya da üniversiteyi bitirdiği halde duyduğunu, düşündüğünü ve hayallerini karşındakilere rahat bir şekilde anlatamayanların sayısı oldukça fazladır. Bunun nedeninin ise eğitim sürecinde öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin yeterince geliştirilememesidir. Yazılı anlatım becerilerini geliştirmek için yapılan araştırmalarda değişik yöntemlerin etkisi incelenmiştir. Bu araştırmada da, 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesinde etkili olup olmadığı incelenecektir.

6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modeli

6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modeli, 1980’li yıllarda Kuzeybatı Bölgesel Eğitim Laboratuvarındaki (NWREL) araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir.

Bu model, hem iyi bir yazıda olması gereken özelliklerin öğretimini, hem de analitik bir değerlendirmeyi birleştiren bir modeldir (Özkara, 2007). Bu modeli öğrenmek, nitelikli yazmanın kriterlerini öğretmek demektir (Culham, 2003). Öğrencilere ve öğretmenlere rehberlik eden bu model, Spandel'e (2005) göre, öğrencilerin kendi yazma sürecinin yükünü üstlenmeyi, yazılarının güçlü ve zayıf yönlerini anlamayı ve daha güçlü yazılar yazabilmek için o bilgiyi kullanmayı öğretir. Öğretmenlerin, öğrencilere yazıda ne aradığını, kâğıdın nasıl puanlandırılacağını söylemesi öğrencilerin başarısını da artıracaktır.

6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modeli, öğretmenlere değerlendirme yaparken yazıyı analitik olarak puanlayabilecekleri ortak bir ölçme aracı sağlamaktadır. Bu model yurt dışında farklı düzeylerdeki öğrencilerin yazma becerilerini geliştirme ve değerlendirmede kullanılmış, yapılan araştırmalarda öğrencilerin yazma başarıları üzerinde etkili bir model olduğu ortaya konulmuştur. Analitik bir yaklaşım aracılığı ile öğretmenlerin yazı yazma tekniğini öğretme ve değerlendirmelerine yardımcı olmak için tasarlanan bu model, aşağıdaki yedi özellik üzerinde odaklanmıştır;

- Fikirler: Verilmek istenen bilgiyi canlı ve çekici yapan ayrıntıları içerir. Ayrıca fikirler, yazının ne demek istediği veya vermek istediği mesajın gelişimi ve anlamıdır.
- Organizasyon: Yazının yapısı, paragrafların nasıl sıralandığı, paragraflar arası geçişin uygunluğunu içerir. Açık bir düzen olmadan fikirleriniz birbirine karışır ya da çarpışır. Yazıyı devam ettiren ve okuyucunun konuyu anlamasını ve fikir yürütmesini sağlayan organizasyondur.
- Üslup: Yazarın okuyucuya ulaşma yoludur. Yazarın üslubu, yazarın yazıya verdiği kişiliği, tadı ve stilidir. Yazıya bu özel dokunuşu sadece yazar yapabilir. Çünkü dünyayı yazardan başka kimse yazar gibi göremez. Üslup yazarın parmak izi gibidir.
- Kelime Seçimi: Zengin, renkli, titiz dil kullanımınıdır. Diğer insanların konuşmalarını dinleyerek renkli ve zengin bir kelime hazinesine sahip olunabilir. Zengin bir kelime hazinesine sahip olmak da yazarın tam olarak ne demek istediğini söylemesine yardımcı olur. Kelime seçimi için bu iyi bir yoldur. Her yeni kelime, yazının gücünü artırır.
- Cümle Akıcılığı: İfadelerin düzgün ve akıcı olmasıdır. Yazarın amacı, fikirleri akıcı bir şekilde birleştirmek olmalıdır.
- İmla: Diğer beş özellikten farklılık gösterir, çünkü diğer özellikleri geliştirmek için tekrar nasıl düşüneceğinizi, nasıl göreceğinizi öğrenirsiniz. İmladaki amaç kâğıdınızı başkası için okunur hale getirmektir. Bazen imladaki hatalar okuyucunun mesajınızı almasını zorlaştırabilir.
- Sunum: Yazının sayfada bütün olarak görünüşüdür. Yazı uygun bir şekilde yazılmış mı? Sayfalar açık bir şekilde numaralandırılmış mı? Eğer el yazısı kö-

tü yazılmışsa, okuyucunun yazıda verilmek istenen mesajı anlaması zorlaşır ya da imkânsızlaşır (Paquette, 2002).

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada, planlanmış etkinlikler içeren 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin 5. sınıf öğrencilerinin yazma becerileri üzerindeki etkisini tespit etmek için, öntest-sontest tek gruplu deneysel model kullanılmıştır.

Tek grup öntest-sontest modelde, gelişmiş güzel seçilmiş bir gruba bağımsız değişken uygulanır. Bu modelde hem deney öncesi hem de deney sonrası ölçümler vardır. Modelin simgesel görünümü:

$G_1 \quad O_{1.1} \quad X \quad O_{1.2}$ şeklindedir.

Modelde $O_{1.2} > O_{1.1}$ olması halinde "X" den dolayı olduğu kabul edilir. (Karasar, 2001).

G_1 deney grubunu, $O_{1.1}$ deney grubunun öntest ölçümlerini, $O_{1.2}$ deney grubunun sontest ölçümlerini; X ise deney grubundaki deneklere uygulanan bağımsız değişkeni (deneysel değişkeni) göstermektedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini, Ankara ili Keçiören ilçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Hacı Mustafa Tarman İlköğretim Okulu 5. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu okulun 5. sınıfında öğrenim gören öğrencilerin bir şubesi de örneklem olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri elde etmek amacıyla 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır.

6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Ölçeği: Nitelikli yazma öğretimiyle yakından bağlantılı bir değerlendirme aracına duyulan ihtiyaca karşılık 1980'li yıllarda geliştirilmiştir. Ölçek, ABD'de bulunan Kuzeybatı Bölgesel Eğitim Laboratuvarındaki (NWREL) araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Bu laboratuvarındaki araştırmacılar ölçeğin geliştirilmesi aşamasında Beaverton ve Oregon'daki öğretmenlerle birlikte çalışmışlardır. Bu ölçekte nitelikli bir yazıda olması gereken özellikler ve bu özelliklerin ölçülmesinde kullanılacak kriterler bulunmaktadır (Grundy, 1986).

Özkara (2007) tarafından Türkçe'ye uyarlanan bu ölçek, nitelikli bir yazıda olması gereken özellikleri yedi başlık altında toplamıştır. Bu başlıklar, fikirler, organizasyon, üslup, kelime seçimi, cümle akıcılığı, imla ve sunum (Ideas, organization, voice, word choice, sentence fluency, conventions ve presentation) olarak belirlenmiştir.

Öğrencilerden öğretim öncesinde, öğretim sürecinde ve öğretim sonunda elde edilen yazılı ürünler, 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Ölçeğinde bulunan

özelliklere ait kriterler göz önünde bulundurularak araştırmacı ve iki uzman tarafından 5, 3 ve 1 şeklinde puanlandırılarak veriler elde edilmiştir.

Araştırmanın Uygulaması

Araştırmanın uygulamasına başlamadan önce belirlenen şubenin sınıf öğretmenine, araştırmanın amacı ve yapılacak uygulamalar hakkında genel bilgi verilerek öğretmenle birlikte hâlihazırda uygulanan ilköğretim 5. sınıf programında yer alan temalara uygun yedi konu başlığı belirlenmiştir (Güvenli Yaşam, Çevre, Deprem, Yangın, Bayrak, Sevgi ve Bayram). Daha sonra, deney grubundaki öğrencilerin sınıf öğretmenine uygulama başlamadan önce beş gün süreyle 2'şer saat 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modeli hakkında eğitim verilerek yapılacak "Etkinlikler" ile ilgili detaylı bilgi verilmiştir. Araştırmacı ve öğretmen tarafından 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin her bir özelliğinin haftada iki ders saatinde uygulanmasına karar verilerek, hazırlanan etkinliklerle birlikte öğretmen tarafından bir ders saati içerisinde eğitimin verilmesine ve takip eden ders saati boyunca belirlenen konu başlığı ile ilgili olarak öğrencilerin bir hikâyeye yazmalarının istenmesine karar verilmiş ve yedi hafta süren deneysel işlemlere başlanılmıştır;

Her hafta öğrenciler birinci ders saatine girmeden önce 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinde bulunan sırasıyla, "Fikirler", "Organizasyon", "Üslup", "Kelime Seçimi", "Cümle Akıcılığı", "İmla" ve "Sunum" özellikleriyle ilgili olarak verilecek olan eğitim ve yapılacak olan etkinlik hakkında öğretmen tekrar bilgilendirilmiş ve zaman zaman araştırmacı da öğretmenle birlikte sınıfa girerek yapılan uygulamayı gözlemlemiştir.

Birinci hafta, birinci ders saatinde "Fikirler" özelliğiyle ilgili eğitim ve hazırlanan etkinlik yapılmıştır. Hazırlanan etkinlik ile, öğrencilerin ana fikri ve yardımcı fikirleri ifade edebilmelerinin öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu etkinlik sırasında öğrencilere çeşitli konularla ilgili sorular sorulmuş ve farklı fikirlerin sıralanması sağlanmıştır. İkinci ders saatinde ise, öğrencilerden "güvenli yaşam" konusunda hikâyeye edici bir metin yazmaları istenmiştir.

İkinci hafta, birinci ders saatinde "Organizasyon" özelliğiyle ilgili eğitim ve hazırlanan etkinlik yapılmıştır. Hazırlanan etkinlik ile, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini doğru sıraya koyabilmelerinin öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu etkinlikte öğrencilere cümlelerinin yerleri değiştirilmiş bir hikâyeye verilmiş ve doğru sıralamayı yapmaları istenmiştir. İkinci ders saatinde ise öğrencilerden, daha önceden hazırlanmış olan "çevre" konusundaki hikâyeye edici bir metni düzenlemeleri istenmiştir.

Üçüncü hafta, birinci ders saatinde "Üslup" özelliğiyle ilgili eğitim ve hazırlanan etkinlik yapılmıştır. Hazırlanan etkinlik ile, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini kendi kelimeleriyle ifade edebilmelerinin öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu etkinlikte öğrencilere aynı konuyu (deprem) ele alan farklı üslupla yazılmış iki gazete yazısı okutularak aralarındaki üslup farkına dikkat çekilmiştir. İkinci ders saatinde ise, öğrencilerden "deprem" konusunda hikâyeye edici bir metin yazmaları istenmiştir.

Dördüncü hafta, birinci ders saatinde “Kelime Seçimi” özelliğiyle ilgili eğitim ve hazırlanan etkinlik yapılmıştır. Hazırlanan etkinlik ile, öğrencilerin kelimeleri doğru yerde ve şekilde kullanabilmelerinin öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu etkinlikte öğrencilere yangın ile ilgili bir resim gösterilerek, bu resimde gördükleri detayları, doğru kelimeleri seçip uygun yerlerde kullanarak betimlemeleri istenmiştir. İkinci ders saatinde ise, öğrencilerden “yangın” konusunda hikâye edici bir metin yazmaları istenmiştir.

Beşinci hafta, birinci ders saatinde “Cümle Akıcılığı” özelliğiyle ilgili eğitim ve hazırlanan etkinlik yapılmıştır. Hazırlanan etkinlik ile, öğrencilerin cümleleri akıcı ve anlaşılır şekilde kurabilmelerinin öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu etkinlikte öğrencilere birkaç cümle başlangıcı verilerek bu cümleleri tamamlamaları sağlanmıştır. İkinci ders saatinde öğrencilerden “bayrak” konusunda hikâye edici bir metin yazmaları istenmiştir.

Altıncı hafta, birinci ders saatinde “İmla” özelliğiyle ilgili eğitim ve hazırlanan etkinlik yapılmıştır. Hazırlanan etkinlik ile, öğrencilerin yazılarını imla kurallarına uygun bir şekilde yazmalarının öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu etkinlikte öğrencilere ilk olarak, noktalama işaretlerinde değişiklik yapılmış bir hikâye verilmiş ve buradaki hataları bulmaları sağlanmıştır. İkinci olarak; imla kurallarına dikkat ederek istedikleri konuda bir yazı yazmaları ve bu yazılarda yapılan noktalama işaretlerindeki hataların diğer öğrenciler tarafından düzeltilmesi istenmiştir. İkinci ders saatinde ise, öğrencilerden “sevgi” konusunda hikâye edici bir metin yazmaları istenmiştir.

Yedinci hafta, birinci ders saatinde “Sunum” özelliğiyle ilgili eğitim ve hazırlanan etkinlik yapılmıştır. Hazırlanan etkinlik ile, öğrencilerin yazdıkları yazıyı dış yapı kurallarına uygun yazabilmelerinin öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu etkinlikte öğrencilere dış görünüm olarak farklı yapılarda hazırlanmış üç metin gösterilerek aradaki farklara dikkat çekilmiş ve dış yapı kurallarına tam olarak uyulmadan yazılmış olan yazıyı değerlendirmeleri istenmiştir. İkinci ders saatinde ise, öğrencilerden “bayram” konusunda hikâye edici bir metin yazmaları istenmiştir.

DeneySEL işlemlerin her aşamasında öğrencilerin yazdıkları hikâye edici metinler “6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Ölçeği” kullanılarak araştırmacı ve iki uzman tarafından değerlendirilmiş ve bu değerlendirme öğrencilerin son test puanlarını oluşturmuştur.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler SPSS 11.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin öntest sonuçları ile eğitim aldıktan sonraki yazdıkları metinlerden aldıkları puanlar arasında manidar bir fark olup olmadığını belirlemek için t-Testi kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde öğrencilerin yazdıkları hikâye edici metinlerden aldıkları puanlara ait bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1.
Deney Grubu Öğrencilerinin “Fikirler” İle İlgili Öntestten Aldıkları Puanlar İle İlgili Özelliğe Yönelik Eğitim Aldıktan Sonraki Puanlarına İlişkin t Testi Sonuçları

	Değişken	Öntest puanları		Eğitim aldıktan sonraki puanları		t	p
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
Deney Grubu (N=35)	Fikirler	2.31	1.27	4.02	1.01	7.82	.000

Tablo 1. incelendiğinde, deney grubundaki öğrencilerin, fikirler ile ilgili öntestten aldıkları puan ortalamalarıyla, fikirlere yönelik eğitim aldıktan sonra aldıkları puan ortalamaları arasında manidar bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$). Öğrenciler öntestte fikirler özelliğinden ortalama 2.31 puan alırken; fikirlere yönelik gerekli eğitimi aldıktan sonra ortalama 4.02 puan almışlardır. Bu bulgular öğrencilerin fikirlere yönelik eğitim aldıktan hemen sonra, aynı özelliğe ait kriterleri gerçekleştirmede daha başarılı oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 2.
Deney Grubu Öğrencilerinin “Organizasyon” İle İlgili Öntestten Aldıkları Puanlar İle İlgili Özelliğe Yönelik Eğitim Aldıktan Sonraki Puanlarına İlişkin t Testi Sonuçları

	Değişken	Ön test puanları		Eğitim aldıktan sonraki puanları		t	p
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
Deney Grubu (N=35)	Organizasyon	2.37	1.16	3.97	1.01	7.48	.000

Tablo 2. incelendiğinde, deney grubundaki öğrencilerin, organizasyon ile ilgili öntestten aldıkları puan ortalamalarıyla, organizasyona yönelik eğitimi aldıktan sonra aldıkları puan ortalamaları arasında manidar bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$). Öğrenciler öntestte organizasyon özelliğinden ortalama 2.37 puan alırken; organizasyona yönelik gerekli eğitimi aldıktan sonra ortalama 3.97 puan almışlardır. Bu bulgular öğrencilerin organizasyona yönelik eğitim aldıktan hemen sonra, aynı özelliğe ait kriterleri gerçekleştirmede daha başarılı oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 3.
Deney Grubu Öğrencilerinin “Üslup” İle İlgili Öntestten Aldıkları Puanlar İle İlgili Özelliğe Yönelik Eğitim Aldıktan Sonraki Puanlarına İlişkin t Testi Sonuçları

	Değişken	Öntest puanları		Eğitim aldıktan sonraki puanları		t	p
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
Deney Grubu (N=35)	Üslup	1.80	.99	3.00	.97	7.14	.000

Tablo 3. incelendiğinde, deney grubundaki öğrencilerin, üslup ile ilgili öntestten aldıkları puan ortalamalarıyla, üsluba yönelik eğitimi aldıktan sonra aldıkları puan ortalamaları arasında manidar bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$). Öğrenciler öntestte üslup özelliğinden ortalama 1.80 puan alırken; üsluba yönelik gerekli eğitimi aldıktan sonra ortalama 3.00 puan almışlardır. Bu bulgular öğrencilerin üsluba yönelik eğitim aldıktan hemen sonra, aynı özelliğe ait kriterleri gerçekleştirmede daha başarılı oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.
Deney Grubu Öğrencilerinin “Kelime Seçimi” İle İlgili Öntestten Aldıkları Puanlar İle İlgili Özelliğe Yönelik Eğitim Aldıktan Sonraki Puanlarına İlişkin t Testi Sonuçları

	Değişken	Öntest puanları		Eğitim aldıktan sonraki puanları		t	p
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
Deney Grubu (N=35)	Kelime Seçimi	2.71	1.29	3.68	1.27	4.36	.000

Tablo 4. incelendiğinde, deney grubundaki öğrencilerin, kelime seçimi ile ilgili öntestten aldıkları puan ortalamalarıyla, kelime seçimine yönelik eğitimi aldıktan sonra aldıkları puan ortalamaları arasında manidar bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$). Öğrenciler öntestte kelime seçimi özelliğinden ortalama 2.71 puan alırken; kelime seçimine yönelik gerekli eğitimi aldıktan sonra ortalama 3.68 puan almışlardır. Bu bulgular öğrencilerin kelime seçimine yönelik eğitim aldıktan hemen sonra, aynı özelliğe ait kriterleri gerçekleştirmede daha başarılı oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 5.
Deney Grubu Öğrencilerinin “Cümle Akıcılığı” İle İlgili Öntestten Aldıkları Puanlar İle İlgili Özelliğe Yönelik Eğitim Aldıktan Sonraki Puanlarına İlişkin t Testi Sonuçları

	Değişken	Öntest puanları		Eğitim aldıktan sonraki puanları		t	p
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
Deney Grubu (N=35)	Cümle Akıcılığı	2.77	1.35	4.02	1.12	6.21	.000

Tablo 5. incelendiğinde, deney grubundaki öğrencilerin, cümle akıcılığı ile ilgili öntestten aldıkları puan ortalamalarıyla, cümle akıcılığına yönelik eğitimi aldıktan sonra aldıkları puan ortalamaları arasında manidar bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$). Öğrenciler öntestte cümle akıcılığı özelliğinden ortalama 2.77 puan alırken; cümle akıcılığına yönelik gerekli eğitimi aldıktan sonra ortalama 4.02 puan almışlardır. Bu bulgular öğrencilerin cümle akıcılığına yönelik eğitim aldıktan hemen sonra, aynı özelliğe ait kriterleri gerçekleştirmede daha başarılı oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 6.
Deney Grubu Öğrencilerinin “İmlâ” İle İlgili Öntestten Aldıkları Puanlar İle İlgili Özelliğe Yönelik Eğitim Aldıktan Sonraki Puanlarına İlişkin t Testi Sonuçları

	Değişken	Öntest puanları		Eğitim aldıktan sonraki puanları		t	p
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
Deney Grubu (N=35)	İmlâ	2.14	1.11	3.68	1.18	7.62	.000

Tablo 6. incelendiğinde, deney grubundaki öğrencilerin, imla ile ilgili öntestten aldıkları puan ortalamalarıyla, imlaya yönelik eğitimi aldıktan sonra aldıkları puan ortalamaları arasında manidar bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$). Öğrenciler öntestte imla özelliğinden ortalama 2.14 puan alırken; imlaya yönelik gerekli eğitimi aldıktan sonra ortalama 3.68 puan almışlardır. Bu bulgular öğrencilerin imlaya yönelik eğitim aldıktan hemen sonra, aynı özelliğe ait kriterleri gerçekleştirmede daha başarılı oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 7.
Deney Grubu Öğrencilerinin “Sunum” İle İlgili Öntestten Aldıkları Puanlar İle İlgili Özelliğe Yönelik Eğitim Aldıktan Sonraki Puanlarına İlişkin t Testi Sonuçları

	Değişken	Öntest puanları		Eğitim aldıktan sonraki puanları		t	p
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
Deney Grubu (N=35)	Sunum	2.31	1.45	3.85	1.21	7.62	.000

Tablo 7. incelendiğinde, deney grubundaki öğrencilerin, sunum ile ilgili öntestten aldıkları puan ortalamalarıyla, sunuma yönelik eğitimi aldıktan sonra aldıkları puan ortalamaları arasında manidar bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$). Öğrenciler öntestte sunum özelliğinden ortalama 2.31 puan alırken; sunuma yönelik gerekli eğitimi aldıktan sonra ortalama 3.85 puan almışlardır. Bu bulgular öğrencilerin sunuma yönelik eğitim aldıktan hemen sonra, aynı özelliğe ait kriterleri gerçekleştirmede daha başarılı oldukları şeklinde yorumlanabilir.

SONUÇ

Deney grubu öğrencilerinin, nitelikli bir yazıda bulunması gereken; fikirler, organizasyon, üslup, kelime seçimi, cümle akıcılığı, imlâ ve sunum özellikleri ile ilgili olarak öntestten aldıkları puan ortalamalarıyla, ilgili özelliklere yönelik eğitim aldıktan sonraki puan ortalamaları arasında manidar bir fark tespit edilmiştir. Bu fark, 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modeli ile verilen yazma eğitiminin, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede etkili bir model olduğunu göstermektedir.

KAYNAKÇA

- Akyol, H. (2005). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Culham, R. (2003). *6 Traits of Writing: The Complete Guide Grades 3 and Up*. New York: Scholastic.
- Czerniewska, P. (1992). *Learning About Writing: The Early Years*. Oxford; Cambridge, Mass.: Blackwell.
- Demirel, Ö. (1999). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Göker, O. (1997). *Uygulamalı Türkçe Bilgileri*. Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
- Grundy, T. (1986). “The Writing Program in the Beaverton School District”, *OSSC Bulletin*, 30(2).
- Hairston, M. (1986). *Contemporary Composition*. Boston, Mass: Houghton Mifflin Co.
- Karasar, N. (2001). *Araştırmada Rapor Hazırlama*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Meb. (Milli Eğitim Bakanlığı). (2005). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)*. Ankara.

- Metzger, K. L. (2004). *Six Case Studies of High School Students' Attitudes Towards Writing and How That Affects Their Success in School*. PhD Thesis. The Faculty of the Graduate School of the University of Kansas.
- Özdemir, E. (1987). *Türkçe Öğretimi Kılavuzu*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Özkara, Y. (2007). *6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin 5. Sınıf Öğrencilerinin Hikâye Edici Metin Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Paquette, K. R. (2002). *Cross-Age Tutoring Writing Program: Investigation of Academic Achievements and Attitudes Among Elementary Students*. Ph.D Thesis. College Wilmington.
- Spandel, V. (2005). *Creating Writers Through 6-Trait Writing Assessment and Instruction*. New York: Pearson Education, Inc.
- White, R. (1987). *Writing Advanced*. Oxford: Oxford University.
- <http://www.nwrel.org/eval/PDFs/6plus1traits.PDF>